

ΕΥΛΑΒΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΣΤΑΜΠΟΛΤΖΗΣ

Μια μεγάλη ἐπιχειρηματική και ἐμπορική προσωπικότης, ἕνας κολοσσός ἐνεργητικότητος, ἔνας βράχος εύσυνειδησίας και τιμῆς, ἔξηφανίσθη ἀπὸ τὸν τραπέζικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου Σταμπολτζῆ ἐπισυμβάντος ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Δεκεμβρίου 1916 εἰς ἡλικίαν 83 ἑτῶν.

Χαρακτηριστικὴ εὐφυΐα, ἔξαιρετικὴ ἀντίληψις, σπανία διορατικότης, ἴδιαζουσα συναλλακτικὴ λεπτότης, κυριαρχοῦσα κοινωνικὴ ἐπιβολή, παρουσίαζαν προνομιούχον φύσιν, ἥ δοπιά θὰ τὸν ἔθετεν εἰς τὴν πρώτην σειρὰν καὶ εἰς μεγάλα ἀκόμη τοῦ πολιτισμοῦ κέντρα, ἐὰν ἐπεδίωκε καὶ ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῇ καὶ νὰ δράσῃ.

Οὐδεμία δυσχέρεια καθίστατο ἵκανη νὰ τοῦ παρέμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τὰς συλλήψεις τῆς μεγάλης του διανοηνικότητος καὶ οὐδὲν κώλυμα ἡδύνατο νὰ παρεμβληθῇ εἰς τις πάντοτε ἐκτάκτως γενναίας ἀποφάσεις του. Συνελάμβανε, ἀπεφάσιζε καὶ ἔξετέλει ἔχων μόνον τὸν φωτεινότατον νοῦν του ὡς ὁδηγόν!

Μὲ τὰς μεγάλας γνώσεις τοῦ κόσμου, μὲ τὴν πλουσίαν πείραν του καὶ μὲ τὸν ὑπερήφανον χειρισμὸν πάσης του συναλλαγῆς ἐδημιούργησεν εὐρυτάτους κύκλους ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ καὶ ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, ὅπου διὰ τῆς καλλιεργείας σοβαρῶν σχέσεων ἐτίμησεν ἑαυτὸν καὶ ὑπηρέτησε τὴν Πατρίδα.

Ἡ ἄκαμπτος θέλησις καὶ ἡ ἀκατάβλητος ὁρμητικότης, μεθ' ἣς ἐπεδίδετο ἀκάθεκτος εἰς τὰς τολμηροτέρας πολλάκις τῶν ἐπιχειρήσεων, τὸν καθίστων μίαν φυσιογνωμίαν ἔξαιρετικήν.

Ἡ αὐτοπεποίθησίς του δὲν ἔφθανεν εἰς ὅρια, ἥ δὲ ὀξύτης τοῦ πνεύματός του ἔδιδε τὴν σφραγίδα τοῦ θαυμασμοῦ.

Πρὸ 55 περίπου ἑτῶν, ὅπου ἡ ἀτμήρης ναυτιλία μόλις ἀνεφαίνετο, ἐπιβαίνων πρωτογενῶν διὰ σήμερον μέσων συγκοινωνίας,

ηρχισε πολλάκις ταξιδεύων και ἐπὶ μακρὸν παραμένων εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς νεαρωτάτης ἡλικίας τῶν 27 μόλις ἔτῶν, ὅπως και εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Αὐστρίαν και τὴν Ἰταλίαν, και ἀποκομῆσων ἐκεῖθεν τὴν ἐκπολιτιστικὴν πνοήν, μὲ τὴν δοπίαν ἔδιδε, ὅπως αὐτὸς ἦτο εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ, τὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς ἀκμῆς εἰς τὴν ἀρτισύστατον τότε κοινωνίαν μας.

Ἐὰν ἔξη κατὰ τὰ ἔτη τῆς ὥριμου του δράσεως εἰς εὐρύτερον κοινωνικὸν περιβάλλον, ἡ ἐνεργητικότης του θὰ ἐκαπονταπλασιάζετο και ἡ ὑλικὴ του ὑπόστασις θὰ καθίστατο τεραστία! Ἐπροτίμησε δημοσίᾳ τὴν πόλιν τῶν Ἰδιαιτέρων του συμπαθειῶν, τὰς Καλάμας, γειτονικὴν τῆς Μεσσήνης, εἰς ἣν ἐγεννήθη, και ἐκ τῆς δοπίας παιδίον ἔφυγεν.

Εἰς τὰς Καλάμας, ἀπὸ τὰς δοπίας ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἀπεμαρύνθη, ἐν Ἀθήναις ἐγκατασταθείς, ἀνέπτυξε ὅλην του τὴν πρώτην ποικιλόμορφον δρᾶσιν, μὲ τὴν δοπίαν ἀπείρως τὴν ὠφέλησε.

Τρεῖς ἥσαν κυρίως οἱ δώσαντες τὴν ἐμπορικήν, βιομηχανικὴν και κοινωνικὴν ὑπόστασιν τῆς ἀκμαζούσης σήμερον ταύτης πόλεως. Ὁ Γάλλος ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ Ναυτικοῦ Φουρνέ, τὸν δοπίον ἦ φορά τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος του ἔφερεν, ἀποστρατευθέντα, ἐκεῖ διὰ νὰ δώσῃ τὰς πολλὰς γνώσεις και τὴν πεῖραν του, ὁ Γερμανὸς Φέλες και ὁ Γεωργιος Π. Σταμπολτζῆς. Ἀναντιρρήτως, πρῶτος μεταξὺ τούτων διὰ τὴν πόλιν ὑπῆρξεν ὁ Γ. Σταμπολτζῆς. Και ἄν τὸ δόνομα τοῦ Φουρνὲ ἔδόθη εἰς μίαν τῶν ὁδῶν της, τὸ δόνομα τοῦ Γεωργίου Σταμπολτζῆ ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς μίαν Πλατεῖαν της, ἀφοῦ τόσα εἰς τὴν ἐξέλιξιν της τοῦ ὁφείλει. Πολὺ χαρακτηριστικὸν ἐν τούτοις ὑπῆρξε τὸ ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πόλεως, κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐκεῖθεν ἀναχωρήσεώς του ἔκδοθέν, μὲ τὸ δοπίον ἀνεγνωρίζοντο «αἱ μεγάλαι πρὸς τὸν τόπον ἔκδουλεύσεις του» και ἐξεφράζετο εὐχὴ ὑπὲρ ἀπονομῆς παρασήμου, τὸ δοπίον δημοσί, ὁ ὑπέροχος ἐκεῖνος χαρακτήρ, δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ δεχθῇ και νὰ φέρῃ, ὅπως ἡρνήθη ἐπίσης διαρρήδην τὸ Αὐστριακὸν και τὸ Ἰταλικόν, τὰ δοπία τοῦ ἀπενεμήθησαν βραδύτερον!

Εἰς τὰς Αθήνας, και ἀπὸ τῶν πρώτων ἀκόμη τῆς ἐγκαταστάσεώς του ἔτῶν, ἐδημιούργησε τὸ κῦρος, μὲ τὸ δοπίον κατέλαβε τὴν ἐξόχως τιμητικὴν θέσιν εἰς ὅλα τὰ Πιστωτικὰ τῆς Πρωτευούσης ἰδρύματα. Οἱ στενώτατοι δεσμοί του, προϊόντα ἐξαιρετικῆς ἐκτιμήσεως, μετὰ τῶν διοικούντων αὐτά, και ἐνταῦθα και ἀλλαχοῦ, τοῦ ἔδωσαν τὴν δύναμιν τῆς ἀπεριορίστου ἡθικῆς ἐπιβολῆς, ἥν ἡσκησε, και τὴν δοπίαν διετήρησε μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων.

Ἐξέλιπεν εἰς ἐποχὴν ποῦ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα, οἱ θετικοὶ χαρακτῆρες, αἱ ἐπιβλητικαὶ φυσιογνωμίαι τῶν εύσυνειδήτων πολιτῶν τοῦ καθήκοντος, δίδουν τὴν θέσιν τους, ὑποχωροῦντες,

πρὸ τῶν πολλῶν θεωριῶν, τῶν πομπωδῶν συζητήσεων, τῶν προχείρων ἀποφάσεων καὶ τῶν μεγάλων ἐπιδείξεων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔλαχιστα δύναται νὰ κερδίσῃ ἡ νεαρὰ καὶ σῆμερον ἀκόμη Ἑλληνικὴ κοινωνία.

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΙΠΠΟΛΥΤΟΝ,, ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

(Κατὰ διασκευὴν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου)

*Ἡ Ἀφροδίτη εἶμαι ἡ ἔακονσμένη
στῆς ἄλλες τῆς Θεὲς ἔεχωριστή.
Συγχρὰ στὴν προσευχὴ τοὺς οἱ πιστοὶ¹
ἔεχνιοῦνται ἐμπρὸς σ' ἐμὲ γονατισμένοι,
γιατ' εἶμαι ἡ Ἀφροδίτη ἡ ἔακονσμένη
στῆς ἄλλες τῆς Θεὲς ἔεχωριστή.*

*'Ἐγὼ τὸν κόσμον ὅλον κυβερνῶ
κ' ἐγὼ κρατῶ στὰ χέρια μου τὴν πλάσι.
Καὶ στῆς στερῆσε καὶ στὸν ὠκεανὸν
καὶ στὸν αἰθέρα καὶ στὰ δάση
καὶ μέσα στὰ κατάβαθμα στὴ γῆ
ἐμένεα ἡ ζωὴ ἔχει πηγὴ
καὶ δροσερὸν καὶ ἀστείοντος κρουνὸν
κ' ἐγὼ τὸν κόσμον ὅλον κυβερνῶ.*

*Τὸν χρόνον τὸν ἀδάμαστον ἐγὼ
ἐδάμασα· κι' ὅτι αὐτὸς θερίζει
στὸ πέρασμά του τὸ γοργό,
τὸ σπέρων, τὸ καλλιεργῶ
καὶ ἡ θαμένη δῖζα ξαναθίζει.
Κι' ἀλ' τὸν περήφανο ἀετὸν
ποῦ ἀπλώρει στὸν αἰθέρα τὰ φτερά του,
ὅς τὸ κογχύλι τὸ στοιφτό,
κι' ἀλ' τὸν ἀθάνατο ὡς τὸν θητὸν
κι' ὡς τὸ σκονλῆκι ποῦ τραβιέται κάπου
ἀδιάκοπα ξαναγεννῶ τὴ Φύσι
μ' ἔναν ἥδονικὸ σπασμό,
μ' ἔνα ἀναφιλητό, μ' ἔνα μεθύσι.*

*Καὶ σὺ ἀζόμα, ὁ Θάρατε τρανέ,
ὅποῦ ἀλύπτη σωριάζεις χάμου
ὅτι ἀσπάζονται οἱ σκληροὶ σου βρόχοι,
καὶ σὺ ἀζόμα σταματᾶς μπροστά μου,
γιατ' εἶσαι σὺ τὸ Μέγα Ὁχι
κ' ἐγὼ εἶμαι τὸ Νάι, τὸ Μέγα Νάι.*